

اقسام کنوانسیون‌های بین‌المللی از منظر حمل و نقل جاده‌ای

مؤلفین:

اسماعیل جعفری

(دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق تجارت بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان)

دکتر علیرضا حسینی

(عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان)

انتشارات سخنوران - ۱۳۹۶

سرشناسه	جعفری، اسماعیل، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	اقسام کنوانسیون‌های بین‌المللی از منظر حمل و نقل جاده‌ای / مولفین اسماعیل جعفری، علیرضا حسینی.
مشخصات نشر	تهران : سخنوران، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۲۰۴ص: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۵۵-۵۳۰-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۳۹.
موضوع	کنوانسیون گمرکی حمل و نقل بین‌المللی کالا تحت پوشش دفترچه تیر (۱۹۷۵م=۱۳۵۴)
موضوع	Customs Convention on the International Transport of Goods Under Cover of TIR Carnets (۱۹۷۵)
موضوع	کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده (۱۹۵۶م)
موضوع	Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (1956, MCM)
موضوع	حمل و نقل جاده‌ای - قوانین و مقررات
موضوع	Transportation, Automotive -- Law and Legislation
موضوع	حمل و نقل جاده‌ای - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	Transportation, Automotive -- Law and Legislation -- Iran
شناسه افزوده	حسینی، علیرضا، ۱۳۴۷ -
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ الفج ۷/۴۰۱۵ K
رده بندی دیویی	۰۹۳/۳۴۳
شماره کتابشناسی ملی	۴۹۷۶۶۰۱

شماره تماس: ۰۲۱۶۶۹۱۶۳۷۱-۰۲۱۰۰۰۰۵۳

آدرس: کارگر شمالی، بعد از ادوارد برون، شماره ۱۴۰۷، طبقه اول، سخنوران

آدرس الکترونیکی: thesispub2014@gmail.com

آدرس سایت: www.thesispublishing.com

اقسام کنوانسیون‌های بین‌المللی از منظر حمل و نقل جاده‌ای

❖ مؤلفین:	اسماعیل جعفری، علیرضا حسینی
❖ ناشر:	سخنوران
❖ صفحه آرا و طراح جلد:	پیشگامان مسیر دانش
❖ نوبت چاپ:	اول
❖ سال چاپ:	۱۳۹۶
❖ شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
❖ شابک:	978- 600- 455-530-2
❖ قیمت:	۲۵۰۰۰ تومان

مقدمه.....	۹

فصل اول: حمل و نقل زمینی

مبحث اول: تاریخچه حمل و نقل.....	۱۳
مبحث دوم: تعریف حمل و نقل.....	۱۸
مبحث سوم: انواع روش های حمل و نقل.....	۲۰
مبحث چهارم: مقایسه روش های مختلف حمل و نقل.....	۲۰
مبحث پنجم: اشخاص درگیر در روند حمل و نقل.....	۲۱
گفتار اول: ارسال کنندگان.....	۲۱
گفتار دوم: مقصد یا حمل و نقل.....	۲۱
گفتار سوم: فورواردرها.....	۲۲
مبحث ششم: اهمیت ترانزیت برای.....	۲۳
مبحث هفتم: برخی از مشکلات مسیر راه رستم های حمل و نقل.....	۲۴

فصل دوم: کنوانسیونهای بین المللی

مبحث اول: تعریف کنوانسیون.....	۲۹
مبحث دوم: بخش های تشکیل دهنده کنوانسیون.....	۳۱
گفتار اول: مقدمه.....	۳۱
گفتار دوم: عبارات و اصطلاحات.....	۳۱
گفتار سوم: متن معاهدات.....	۳۲
گفتار چهارم: تبادل اطلاعات.....	۳۲
گفتار پنجم: دبیرخانه و مسائل مادی.....	۳۲
گفتار ششم: کنفرانس اعضا.....	۳۳
گفتار هفتم: امضای کنوانسیون.....	۳۳
گفتار هشتم: خروج از کنوانسیون.....	۳۳
گفتار نهم: اعلام قید یا رزرو.....	۳۴
گفتار دهم: مرجع امانتدار یا مرجع نگهدارنده.....	۳۴
گفتار یازدهم: زبان کنوانسیون.....	۳۴
مبحث سوم: روند ایجاد کنوانسیون.....	۳۴
مبحث چهارم: لازم الاجرا شدن کنوانسیون در روابط بین المللی.....	۳۵
مبحث پنجم: تصویب یا الحاق به کنوانسیون.....	۳۵

مبحث ششم: الحاق به کنوانسیون ها در جمهوری اسلامی ایران..... ۳۵

مبحث هفتم: کنوانسیونهای بین المللی مرتبط با گمرک..... ۳۶

مبحث هشتم: سازمان های بین المللی مرتبط با گمرک..... ۳۷

فصل سوم: کنوانسیون بین المللی تیر

مبحث اول: معرفی کنوانسیون تیر..... ۴۵

گفتار اول: تاریخچه..... ۴۵

گفتار دوم: مقدمه..... ۴۸

گفتار سوم: اهداف و وظایف کنوانسیون تیر..... ۵۲

گفتار چهارم: اصول سیستم تیر..... ۵۵

بند اول: مطمئن بودن (قبولی) وسائل نقلیه یا کانتینرها..... ۵۶

بند دوم: زنجیره تضمین های بین المللی..... ۵۶

بند سوم: هزینه تیر..... ۵۷

بند چهارم: اهمیت متقابل معیارهای کنترل گمرکی..... ۵۷

بند پنجم: امکان حمل و نقل..... ۵۷

گفتار پنجم: حیطه شمول کنوانسیون تیر..... ۵۸

گفتار ششم: موسسات حمل و نقل..... ۵۹

گفتار هفتم: فرایند اطلاعات الکترونیکی (سیک تیر و کارت و شمند)..... ۶۱

گفتار هشتم: تعاریف اصطلاحات کنوانسیون تیر..... ۶۳

بند اول: حمل و نقل تیر..... ۶۳

بند دوم: عملیات تیر..... ۶۳

بند سوم: شروع عملیات تیر..... ۶۳

بند چهارم: پایان عملیات تیر..... ۶۴

بند پنجم: تسویه عملیات تیر..... ۶۴

بند ششم: حقوق و مالیاتهای ورودی یا صدوری..... ۶۴

بند هفتم: وسیله نقلیه جاده ای..... ۶۴

بند هشتم: ترکیب وسائط نقلیه..... ۶۴

بند نهم: کانتینر..... ۶۵

بند دهم: اداره گمرک مبدأ..... ۶۵

بند یازدهم: اداره گمرک مقصد..... ۶۵

بند دوازدهم: اداره گمرک بین راهی..... ۶۶

بند سیزدهم: دارنده دفترچه تیر..... ۶۶

بند چهاردهم: کالای سنگین یا حجیم..... ۶۶

۶۶	بند پانزدهم : موسسه ضامن.....
۶۷	گفتار نهم: کشورهای عضو کنوانسیون تیر.....
۷۰	مبحث دوم : موسسات ضامن و مطالبات گمرک.....
۷۰	گفتار اول : موسسات ضامن.....
۷۲	گفتار دوم : تعلیق تیر.....
۷۳	گفتار سوم : موسسه ضامن کشورهای مختلف.....
۷۵	گفتار چهارم : حیطه ضمانت موسسه ضامن.....
۷۶	گفتار پنجم : میزان ضمانت و تعهد موسسه ضامن.....
۷۷	گفتار ششم : تعهد موسسه ضامن.....
۷۹	گفتار هفتم : مان شروع و پایان ضمانت موسسه ضامن.....
۸۱	گفتار هشتم : مواردی که گمرک می تواند خسارات وارده را مطالبه نماید.....
۸۲	بند اول : مقررات داخلی ایران / اختلافات فیما بین کالای ذکر شده در دفترچه تیر با کالای موجود.....
۸۷	بند دوم : مقررات داخلی ایران / مواردی که دفترچه تیر وارد کشور شده و از کشور خارج نشود.....
۸۷	گفتار نهم : اختلاف فیما بین کنوانسیون تیر و ماده ۲۸ قانون امور گمرکی.....
۸۹	مبحث سوم : دفترچه تیر.....
۸۹	گفتار اول : تعریف دفترچه تیر (۱۳ تیر).....
۹۰	گفتار دوم : مدل دفترچه تیر.....
۹۰	گفتار سوم : زبان دفترچه.....
۹۱	گفتار چهارم : جلد دفترچه تیر.....
۹۲	گفتار پنجم : صفحه دوم جلد: (پشت جلد دفترچه تیر).....
۹۲	گفتار ششم : مقررات مربوط به استفاده از دفترچه تیر.....
۹۲	بند اول : کلیات.....
۹۳	بند دوم : نحوه پر کردن دفترچه (تیر).....
۹۵	بند سوم : حوادث یا تصادفات.....
۹۶	گفتار هفتم : سند رزد رنگ (مانیفست).....
۹۸	گفتار هشتم : وله های سفید و سبز رنگ دفترچه تیر.....
۹۹	بند اول : ترجمه مندرجات وله های سفید رنگ.....
۹۹	بند دوم : ترجمه مندرجات وله های سبز رنگ.....
۹۹	گفتار نهم : برگه (فرم) گزارش گواهی شده (انتها دفترچه تیر).....
۱۰۰	گفتار دهم : صفحه سوم جلد.....
۱۰۱	مبحث چهارم : نحوه تکمیل و انجام تشریفات گمرکی دفترچه تیر.....
۱۰۱	گفتار اول : موسسه ضامن.....
۱۰۲	گفتار دوم : شرکت حمل و نقل.....

۱۰۳.....	گفتار سوم : گمرک مبدأ.....
۱۰۶.....	گفتار چهارم : گمرک مرزی (عبوری، ورودی) در هنگام ورود کامیون به کشور.....
۱۰۶.....	گفتار پنجم : گمرک مرزی (عبوری، خروجی) در هنگام خروج کامیون از کشور.....
۱۰۷.....	گفتار ششم : گمرک مقصد.....
۱۱۰.....	گفتار هفتم : دفترچه تیر دو مقصد.....
۱۱۰.....	گفتار هشتم : طرح عملیات حمل و نقل تیر.....
۱۱۱.....	گفتار نهم : مخدوش بودن یا خط خوردگی مندرجات دفترچه تیر.....
۱۱۲.....	گفتار دهم : درج تاریخ های میلادی.....
۱۱۲.....	گفتار یازدهم : مدت دفترچه تیر به موسسه ضامن ایرو.....
۱۱۴.....	مبحث پنجم : سویه مشروط دفترچه ها و مراحل پیگیری پرونده های کسر تخلیه و کسر وزن.....
۱۱۹.....	مبحث ششم : تنظیم دفتر ثبت مشخصات دفترچه تیر، ترانزیت داخلی، ترانزیت خارجی.....
۱۱۹.....	گفتار اول : مقدمات عمومی.....
۱۲۲.....	گفتار دوم : گمرکات مبدأ.....
۱۲۴.....	گفتار سوم : گمرکات مقصد.....
۱۲۵.....	مبحث هفتم : شرایط فنی وسایل نقلیه در کانتینرها.....
۱۲۵.....	گفتار اول : شرایط فنی وسایل نقلیه.....
۱۲۶.....	گفتار دوم : صدور گواهی قبولی برای وسایل نقلیه.....
۱۲۸.....	گفتار سوم : تذکرات مهم / گواهی قبولی، در پشت گواهی های قبولی.....
۱۲۸.....	گفتار چهارم : نحوه صدور گواهی قبولی وسایل نقلیه در ایران.....
۱۳۰.....	گفتار پنجم : شرایط فنی کانتینرها.....
۱۳۱.....	گفتار ششم : صدور گواهی قبولی برای کانتینرها.....
۱۳۲.....	بند اول : متن نمونه گواهی قبولی برای کانتینرها اعطاء شده بر حسب طرح کانتینر.....
۱۳۳.....	بند دوم : متن نمونه گواهی قبولی برای کانتینرها در مرحله بعد از تولید.....
۱۳۳.....	گفتار هفتم : عدم نیاز گواهی قبولی برای وسایل نقلیه یا کانتینرهای حامل کالاهای صادراتی و حجیم.....
	فصل چهارم: نتیجه گیری. منابع
۱۳۷.....	مبحث اول : نتیجه گیری.....
۱۳۹.....	مبحث دوم : فهرست منابع.....
۱۴۳.....	مبحث سوم : پیوست ها.....

مقدمه

یکی از مسائلی که از دیر باز مورد توجه صاحبانظران و اندیشمندان حقوقی بوده این مطلب است که چگونه می‌توان به یک قانون جامع و متحدالشکل رسید، این مهم شاید در قلمرو یک حکومت بدیهی آید اما در عرصه بین الملل بسیار مشکل است زیرا که ما با دول و حکومت‌های متفاوتی در عرصه بین المللی روبرو هستیم بدین لحاظ راهکار مناسب ایجاد کنوانسیون‌ها و سازمان‌های جهانی است تا با پیوستن به آنها بتوانیم تا حدودی به یک شکل و قانون واحد برسیم، لازم به ذکر است که با بررسی کنوانسیون‌های متفاوت که در زمینه‌های مختلف وجود دارد، حمل و نقل جاده‌ای بین المللی، حمل و نقل جاده‌ای در سرتاسر دنیا از اهمیت خاصی برخوردار است، به همین سبب ما برخیزیم لازم می‌دانیم که کنوانسیون‌های بوجود آمده را بررسی و کم و کاستی‌های آنها را با هم بسنجیم و نقاط ضعف و قوت آنها را بشناسیم.